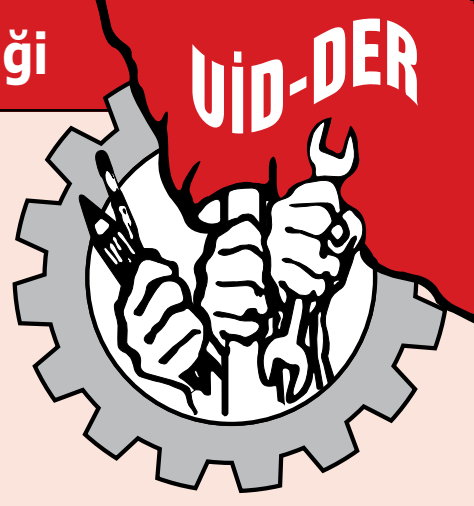

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Ocak 2018 • No: 118

“Ekonominin Gerçekleri”:

Büyüyen Kârlar Düşen Ücretler!

2016'nın son çeyreğinde üretilen toplam değerden işçi ücretlerine ayrılan pay yüzde 36 iken 2017'nin son çeyreğinde bu oran yüzde 32,7'ye düşmüştür. Yani milli gelir artıyor ama işçilere düşen pay azalıyor. Türkiye büyürken sadece veya asıl olarak patronlar büyüyor, üretilen toplam değerden işçilerin payına düşen kısım küçülüyor.

İşçi ve emekçiler için zorlu geçen bir yılı geride bıraktık. 2018 yılı daha da zorlu geçecek. Çünkü iş ve yaşam koşullarımız her geçen gün katlanılmaz hale geliyor. On milyonlarca işçi, yaşam koşullarının olumlu yönde değişmesini bekliyor. Ancak asgari ücrete yapılan zam, bir kez daha bu beklentiye boşa çıkardı. Asgari ücret, *asgari geçim indirimini* de içinde olmak üzere **1603** lira oldu!

Çalışma Bakanına ve hükümete sorarsanız 1603 lira işçiye yeterli! Nitekim Çalışma Bakanı asgari ücret zammının “enflasyon oranının üzerinde” olmasıyla övünüyor, 1603 lira için “pozitif rakam” diyebiliyor. Güya hükümet “işçi kesimi ile işveren kesimi arasında bir orta yol bulmaya” çalışmış. Ama ne hikmetse bu “orta yol” açlık sınırının bile altında kaldı! 4 kişilik bir aile için açlık sınırı 1608 lira, yoksulluk sınırı 5 bin 238 lira. Hükümetin “orta yolu” 1603 lira!

Bakan belirlenen rakamın gerekçesini şöyle açıkladı: “Türkiye’nin büyümesini sürdürmesi önceliğimizdir.” Bu gerekçeyle hükümet o unutulmaz film repliğindeki gibi “yaptım ama bir sorun bakalım, niye yaptım?” demiş oluyor. “Türkiye ekonomisinin büyümesi için sizi aç bırakıyoruz” diyerek adeta aklımızla dalga geçiyor.

Oysa asgari ücretin belirlendiği günlerde Türkiye ekonomisinin kaydettiği büyüme gündemde geniş yer bulmuştu. Hükümetin adeta davul zurnayla duyurduğu rakamlara göre, yılın üçüncü çeyreğinde %11’lik bir büyüme gerçekleşmişti ve beklenen yıllık büyüme oranı da %7,4 civarında olacaktı. Hükümet “Türkiye’yi kimse durduramaz, büyümeye devam edeceğiz” diye peş peşe açıklamalar yapıyor. Bu büyümeden dolayı herkesin gurur duyması gerektiğini söylüyor. Ama malum, ne gurur ne de 1603 lira karın doyurmuyor! Ekonominin büyümesi işçinin derdine derman olmuyor; zengin daha zengin oluyor, yoksul daha yoksul hale geliyor.

Meselâ 2016’nın son çeyreğinde üretilen toplam değerden işçi ücretlerine ayrılan pay **yüzde 36** iken 2017’nin son çeyreğinde bu oran **yüzde 32,7**’ye düşmüş. Yani milli gelir artıyor ama işçilere düşen pay azalıyor. Türkiye büyürken asıl olarak patronlar büyüyor, üretilen toplam değerden işçilerin payına düşen kısım küçülüyor. Buna rağmen, sanki çok ihtiyaçları varmış gibi, işverenlere 100 liralık asgari ücret desteği veriliyor.

Asgari ücret tespit komisyonunda yer alan işveren örgütlerinin temsilcisi tam da bu nedenlerle komisyona, hükümete, Cumhurbaşkanına defalarca teşekkür etti. “Asgari ücretin tespitinde ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal durumun yanı sıra işsizlik oranları, verimlilikteki gelişmeler ve rekabet gücü gibi başka değişkenlerin de dikkate alınmasının temel beklentimiz olduğunu her toplantıda ifade ettik” dedi. Demek ki patronlara ve hükümete göre “Türkiye’nin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal durum” milyonlarca işçiyi 1603 liraya mahkûm etmeyi gerektiriyor! İşçilerin daha yüksek asgari ücret istemesi sakıncalı, ülke çıkarlarına, ekonominin gerçeklerine aykırı! Baksanıza, devletin en tepesindekiler daha yüksek asgari ücret isteyene “eline diline dursun” diyebiliyorlar.

Öte yandan metal patronlarının örgütü **MESS**, metal işçilerine gülünç bir zam önerdi. Bahane yine aynı: “Ekonominin istikrarı zedelenir”! KHK ile taşeron düzenlemesi yapıldı. Özel sektörde çalışan işçiler bu düzenlemenin dışında bırakıldı. Kamuda çalışan taşeron işçilerin çoğuna kadro verilmedi. Peki, gerekçe ne? “Rekabet gücü etkilendir”. İşçi taşeron belasından kurtulmasa da olur, yeter ki şirketlerin rekabet gücü zayıflamasın, patronların kârı azalmasın! Kadro isteyene verilecek cevap belli: “Ne kad-

rosu? Çalışıyorsunuz ya!”

Artık farkına varmamız lazım: **Egemenler için mesele** ekonominin büyümesiyle herkese refah sağlamak değil, **tüm zenginliği sermayeye akıtmaktır!** Karşımıza hep aynı yalanlarla çıkıyorlar, “aynı gemideyiz” diyerek sırtımıza biniyorlar! “Ülke çıkarları”, “milli güvenlik”, “ekonominin gerçekleri”, “işyerinin gerçekleri”, “rekabet gücü”... deyip duruyorlar. Bu sihirli sözcükler karşısında boyun eğmemizi, tüm politikalarına koşulsuz destek vermemizi istiyorlar.

Meselâ ülkeyi bir buçuk yıldır **OHAL** ile yöneten AKP hükümeti, bunu herkesin güvenliği için yaptığını iddia ediyor. Ama bizzat Cumhurbaşkanı işverenlere şöyle diyor: “OHALi biz iş dünyamız daha rahat çalışsın diye yapıyoruz. Soruyorum: İş dünyasında herhangi bir sıkıntınız, aksamanız var mı?” Ve sonra devam ediyor: “Grev tehdidi olan yere biz OHALden istifade ederek anında müdahale ediyoruz. Çünkü iş dünyamızı sarsamazsınız. Bunun için kullanıyoruz biz OHALi.” Nitekim OHAL sürecinde neredeyse

bütün grevler “milli güvenliği bozucu nitelikte” oldukları gerekçesiyle yasaklandı. İşverenler rahat rahat işçileri sömürmeye devam ederken, işçilerin haklarını aramaları devlet tarafından engellendi, engelleniyor.

Her şey çok açık: Düşük ücretler, taşeronluk, grev yasakları, OHAL bahanesiyle haklarını arayan işçilerin polis tarafından engellenmesi, işçilerin sendikası olmasının önüne engeller konulması ülkenin değil, apaçık sermayenin çıkarları gereğidir. Tüm bu bahanelerin arkasında sadece ve sadece sermayenin çıkarlarının korunması vardır. Bu yalanların amacı sermayenin daha fazla kâr elde etmesi uğruna **işçilerin daha fazla sömürülmesine** kılıf uydurmaktır.

Teknolojinin gelişmesi ve ekonominin büyümesi işçi sınıfına daha yaşanabilir bir hayat sunmuyor. Ekonomi büyüyor ama işsizlik artıyor! Ekonomi büyüyor ama işçilerin alım gücü düşüyor! Ekonomi büyüyor ama işçilerin payına düşük ücretler, uzun iş saatleri ve katlanılmaz yaşam koşulları düşüyor! Yani kısacası **tek büyüyen sermayedir, onların kârlarıdır.** Bu gidişatı tersine çevirecek olan ise işçilerdir! İşçilerin bir araya gelmeye, örgütlenmeye, hakları temelinde mücadele etmeye su kadar, ekmek kadar ihtiyaçları var. Açgözlü egemenlerin süslü yalanlarını ve gerekçelerini reddetmeliyiz! **Kendi sınıf çıkarlarımızı** görmemizin, onlara sahip çıkmamızın ilk şartı budur. Şairin dediği gibi “aldanmazsak varız, aldanırsak yok!” İşte bütün mesele bu! ■

Düşük ücretler, taşeronluk, grev yasakları, OHAL bahanesiyle haklarını arayan işçilerin polis tarafından engellenmesi, işçilerin sendikası olmasının önüne engeller konulması ülkenin değil, apaçık sermayenin çıkarları gereğidir.

Yasal mı Değil mi?

Üğradıkları haksızlıklar karşısında mücadele veren işçiler, kullandıkları yöntemlerin “yasal” olup olmadığı konusunda endişe ederler. Sendikaya üye olmaktan greve çıkmaya, iş durdurmadan fabrikada toplu eylemlere kadar işçiler, yaptıklarının yasal olup olmadığını öğrenmeye bakarlar.

Kendi çıkarları için yasalar yaptıran, işlerine geldiğinde o yasaları uygulamayan, işyerinde iş güvenliği kurallarının ihlalden vergi cennetlerinde kara para aklamaya kadar **her türlü hileyi “yasal” kılıfına uyduran patronlardır**. Onlar, çıkarları söz konusu oldu mu hiçbir yasa tanımazlar. Ama sıra haksız yere işten atılmaya karşı çıkan, atılan arkadaşına sahip çıkan; toplu halde sendikaya üye olmak, patrona iş güvenliği önlemlerini aldırarak, ücretinin ödenmesini, haklarının verilmesini isteyen işçilere geldi mi “yaptığınız yasa dışıdır” derler. Bu işçileri tazminatsız şekilde işten atmakla, polise bildirmekle tehdit ederler, “bozguncu” olmakla itham ederler. İşçileri korkuturlar ve toplu halde eylem yapmaktan men etmeye çalışırlar. İsterler ki işçiler her şeye boyun eğsinler, haklarını asla birlikte aramasınlar, örgütlü eylemlere girişmesinler.

İşçi eylemlerine ve mücadelelerine karşı bu baskıcı ve yasakçı tutum örgütsüz işçilerin zihinlerinin en derinlerine kadar işler. İşçi, meşru hakkı olduğu halde herhangi bir eyleme girişmekten kaçınır. İş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmadığı bir işyerinde işçiler yasalarda var olan “işten kaçınma” hakkını kullanmaktan bile imtina ederler. Sendikaya üye olmak anayasal bir hak olmasına rağmen çoğu işçi, sendikaya üye olmanın yasal olup olmadığını sorar.

İşçilerin haklarını almak için harekete geçmelerini engelleyen, yaptığımız acaba “yasal mı” sorusunu sordurutan, onları tedirginliğe iten patronların ve hükümetlerin işçi düşmanı politikalarıdır. Örneğin **12 Eylül darbesi sendikaları kapattı, işçilerin grev haklarını ellerinden aldı**. Fabrikalarda işçilerin yan yana gelmesi, konuşması,

birlikte karar alması derhal işten atma sebebi sayıldı. İşçiler kara listeye alındı, aleyhlerinde davalar açıldı. Hükümetler grevleri yasakladı. Mahkemeler işçi çıkararak patronları cezalandırmaktan imtina etti. Bu durum yıllardır böyle devam ediyor. Üstelik bugün **OHAL koşullarında işçilere yönelik saldırılar daha da artıyor**. Yasalar keyfi biçimde değiştirilip keyfi biçimde uygulanıyor. Bununla işçilerin yaşamı daha da zorlaştırılıyor. Yıllar içinde işçilerin hakkını arama eylemine “yasak”, yasa dışı” damgası vuruldu, vurulmaya da devam ediyor.

Oysa işçi sınıfının eylemlerinin “yasal” olup olmaması değildir önemli olan. Önemli olan işçi eylemlerinin meşru olmasıdır. **Bir eylemin meşruiyeti onun haklılığına dayanır**. Tüm zenginliği üreten ama sefalet içinde yaşayan işçi sınıfının ağır çalışma ve kötü yaşam koşullarına karşı verdiği tüm mücadeleler haklı ve meşrudur. Bu nedenle, işçilerin hakları için örgütlenip mücadele etmesi patronların yasalarına göre “yasak” olsa da işçilerin ve ailelerinin gözünde haklı ve meşru olmalıdır.

Patronların yaptığı haksızlıklar karşısında işçilerin birlikte eylem yapmaktan başka yolu yoktur. Son aylarda pek çok işyerinde ücretleri ödenmeyen, sendikaya üye oldukları için baskı gören işçiler iş durduruyorlar. Hem suçlu hem güçlü olan patronlar bu işçileri yaptıklarının yasal olmadığı konusunda tehdit ediyorlar. İşçinin ücretine el koyan, yasal haklarını gasp eden patronların, sıra işçilere geldiğinde yasalara bu denli bağlı olması biz işçilere çok şey anlatmıyor mu?

İşçiler ancak ve ancak yan yana geldiklerinde, birbirlerine güvendiklerinde, örgütlendiklerinde patronların korku duvarlarını yıkabilirler. **Örgütlenen işçiler artık kendi eylemlerinin yasal olup olmadığını değil, patronların nasıl olup da bu kadar işçiyi sömürdüğünü sormaya başlarlar**. Bilinçlenen işçi bu sömürü düzeninin yasalarının gerçekte işçilerin çıkarına olmadığını anlar. İşçi arkadaşlarıyla birlik olup haklarını sonuna kadar savunmasını öğrenir. ■

Kim Büyüyor, Kim Küçülüyor?

■ Sefaköy'den bir işçi

Dumanlar püfür püfür gökyüzüne hücum ederken, iş makineleri dağı taşı delik deşik ederken, beton ormanları kat kat arşa yükselirken, fabrikalarda makinelerin çarkları tıkr tıkr dönerken, yüklü kamyonlar, tırlar, gemiler vızır vızır uzak ülkelere akarken, işçiler dur durak bilmeden çalışıyorlardı. Nihayet çelik fabrikasının işçileri çay molasına geçmişlerdi. İşçiler öbek öbek fabrikanın bahçesindeki kaldırım taşlarında ve duvar diplerinde toplanmışlardı.

Veysel ile Selçuk bahçedeki duvarın dibine çömelmiş çaylarını yudumluyorlardı. Sabahattin de elindeki çayla birlikte sevinçle yanlarına yanaştı. Selamlaştıktan sonra; “ee duydunuz mu %11 büyümüşüz. Batı, çatlayacak olum hihhuuu!”

Veysel: “Lan olum nasın oluyo yahu? Hani milyarlarca dış borcumuz vardı, borcu bitirdi miydik?”

Sabahattin: “Lan mıcır kafalı sen gündemi takip etmiyon mu, borcumuzu ödeyeli kaç yıl oldu? Artık biz IMF'ye borç veriyoruz, biz!” Veysel yarı mahcup bir halde tebessüm ederek “öyle diyosan iyi, valla gururlandım şimdi” dedi.

Selçuk bir elinde çayı diğer elinde sigarası, kara kara düşünüyordu. Sabahattin, Veysel'e Selçuk'u göstererek kaş göz işareti yaptı.

Sabahattin: “Ne oldu Selçuk sen sevinmedin mi büyümemize?”

Selçuk: “Sevindim sevinmesine de...”

Sabahattin ve Veysel ikisi birden sordular: “Hayırdır ne oldu, bi şey mi oldu?”

Selçuk: “Hani geçen gün bizim montaj bölümündeki Murat parmağını kaptırdıydı ya makineye?”

Sabahattin: “Eeee?”

Selçuk ağlamaklı bir ses tonuyla “İşte bizim birader de iki parmağını kaybetti. Makinenin sensörünü iptal ettirmiş patron. Sensör olunca zırt pırt makine durduğu için az mal çıkıyormuş. Aynı bizim Murat'ın meselesi gibi yani” dedi.

Veysel: “Eee gittin mi yanına, durumu nasılmış?”

Selçuk: “Valla diyorum akşam yanına gideyim ama bugün de mesai var; yetişmesi gereken işler varmış. Hem

zaten izin vermezler ki.”

Sabahattin: “Yani öyle... Geçenlerde tencere fabrikasında çalışan emmi kızının ayağı forkliftin altında kalmış. Forkliftçi işi yetiştireyim derken bizim emmi kızını fark etmemiş. Allaha emmi kızı erken davranmış da canını zor kurtarmış.” Sabahattin ağır ağır konuşmaya devam etti: “Ayağı artık eskisi gibi olamayacakmış. Tabii, ‘seni bu şekilde çalıştıramayız’ demişler.” Derin bir of çekti. “Bu şekilde iş bulması da zorlaşacak. Önceki hafta bi yanına gittim, çoluk çocuk perperişan. Karı-koca hiç değilse öyle böyle geçiniyorlardı ama şimdi kapıdan tek ekmek girecek. Bizim hanımla konuştuk biraz destek olalım diye ama biz de anca geçiniyoruz. Çoluk çocuğun masrafı hiç bitmiyor” dedi.

Veysel: “Yahu ben eş dostu ziyaret edeyim diyorum ama ay sonunu getiremediğim için yol parası bile bulamıyorum.” Bir süre sessizlik hüküm sürdü. Selçuk sessiz havayı canlandırmak niyetiyle konuyu değiştirmeye çalıştı: “Bizim şirket çelik sektörü içinde ilk beşe yükselmiş duydunuz mu?”

Sabahattin: “Ha duydum duydum. Allah daha da versin, ne diyelim.”

Veysel: “Çin'e bir fabrika daha kurmuşlar diye söylüyor bizim bölümün sözcüsü”

Selçuk: “Valla mı?” Aklına yeni bir şey gelmiş gibi birden heyecanlı: “Bize de zam yaparlar mı acaba?”

Sabahattin: “Olum adamlar daha yeni fabrika kurmuşlar borçları harçları vardır nasıl zam yap-sınlar? Bi de kendini onların yerine koy hani.”

Selçuk: “Abi ne yapcaz bilmiyorum ki? Artık mesailer de yetmemeye başladı, eski huzur kalmadı. 13-14 saat yani... Nereye kadar, buna ömür dayanır mı?”

Sabahattin: “...”

Bir süre daha sessizlik hüküm sürdü. Sessizlik hükmünü devam ettirirken çay molası doldu. Müdür ve ustabaşları daha fazla üretim için işçilere baskı yapmaya başlamıştı...

İşçiler gece gündüz çalışıyor, evlerine gitmiyor, ailelerini doğru düzgün göremiyor, sosyal yaşamdan kopuyorlardı ve bu arada ekonomi büyüyordu... Sahi bu büyümeden işçilerin payına ne düşmüştü? ■

Tüm Direnişçi İşçilere Selam!

■ Gebze'den bir grup metal işçisi

Akkim, Kod-A, DHL Ekspres, Posco Assan ve diğer direnişçi kardeşlerimiz, sizlere yürek dolusu selamlarımızı iletiyoruz. Aylardır inatla, sabırla, inançla yürüttüğünüz mücadelenizde yalnız olmadığınızı bilmenizi isteriz. ÜİD-DER'in sayfalarından direnişinizi takip ediyoruz. Sizlerin bu onurlu mücadeleniz tüm işçi sınıfımıza örnek olmaktadır. Hakkını arayan işçilerin başına ne geliyorsa sizlerin de başına o gelmiş durumda. Çünkü bu düzen adaletsiz bir düzendir, patronları koruyan işçilere ise zulüm eden bir düzen. Ama sizler taşı tarağı toplayıp bir kenara çekilmediniz, yapılması gereken ne kadar zor olsa da onu yapmaya giriştiniz. Bu manada da yalnız değilsiniz. Bizlerin arasında da sizler gibi hakkını aradığı için işlerinden atılan, fabrikalarında direnişe çıkan birçok işçi arkadaşımız var. Biz yıllardır sürdürdüğümüz bu mücadeleden şunu öğrendik; biz işçiler birbirimizden koptuğumuzda gerçekten yenilmiş oluruz, yoksa şu fabrikada yenildik, bu fabrikada kazandık hesabı yapmamalıyız. Biz direnişler sonrasında bir arada durmayı becerebilmiş olduğumuzdan bu işe yeni başlayan işçilere de tecrübelerimizi aktarabiliyoruz.

Sevgili dostlar, sizlerin bugün yaşadıklarınızı derinden anlıyoruz. Bu soğuklarda hak ve ekmek için mücadele etmenin ne demek olduğunu biliyoruz. Belki de birçoğunuz ilk kez böyle bir mücadelenin içine girdiniz. Ama bu

önemli değil, çünkü mücadele biz işçilere kimin dost kimin düşman olduğunu gayet hızlı ve iyi öğretir. Sinir bozan lafların, sırt dönen insan kılıklının, üç kuruş için adam satanların, mevki ve makam düşkünü zavallıların söyledikleri, yaptıkları sizleri asla üzmesin. Yalnız değilsiniz, sizler gibi haksızlığa boyun eğmeyen işçi kardeşlerimizin varlığı bizleri mutlu ediyor, bunu bilmelisiniz. Çünkü yıllar önce bu yola çıkarken bazıları bize "işçilere güven olmaz, bunlar gelip geçicidir, boş işlerle uğraşıyorsunuz" diyorlardı. O zamanlar bu gibi lafları edenler bugün aynı umutsuzluk, çaresizlik ve boşluk içinde debelenip duruyorlar. Bizler ve sizler gibi direnenler ise başı dik, haklılığımızın farkında, bugün yapabileceğini yapıp yarın yapacaklarını planlayan onurlu işçiler olarak davalarını başka işçi kardeşleriyle paylaşıyorlar. Belki birbirimizi tanımıyoruz, ama kalbimiz birlikte atıyor, bunu mutlaka bilmenizi isteriz.

Hangi işkolunda çalışırsak çalışalım mücadele hayatın her alanında devam edecek. Sizler oralarda haklarınız için, ekmeğiniz için direnirken bizler de toplu iş sözleşmesindeki anlaşmazlıktan kaynaklı olarak bir grev sürecine hazırlanıyoruz. **Akkim direnişçileri kardeşlerimiz!** Bizlerden direnişinizi herkese anlatmamızı, sosyal ortamda yaymamızı istemişsiniz. Anlatıyoruz, yayıyoruz, destekliyoruz. Direnişinizi sevgiyle ve coşkuyla selamlıyoruz. Mücadeleyle başladığımız ve mücadeleyle sürdüreceğiniz yeni yılınızı kutluyoruz. ■

Kod-A işçileri

Akkim işçileri

DHL-Express işçileri

Posco Assan işçileri

Yakanın Rengiyle Ayrışma, Sınıfının Kimliğiyle Birleş!

■ Kültür Üniversitesi'nden bir öğrenci

Uzun zamandan beri beyaz yaka-mavi yaka kavramına takılmış bir şekilde “ama ikisi de aynı şekilde çalışıp sömürülüyor mu?” sorusunu sorardım. Sorunun cevabını staj yaptığım dönemde aldım. Stajımı bir havacılık firmasının teknik alanında yaptım. Fakat ağır işlerin yapıldığı alanlara girmemiz yasaktı. Sanırım sırf bu yüzden dikkatimizi çekmişti oralar. Zor bela bulduğumuz staj imkânımızı yakma korkusuyla o alanlara girdik ve ne olduğunu öğrendik. Orada firma sahiplerine, yöneticilere oldukça öfkeli bir işçi kesimi vardı. O işlerde çalışırken sağlığını kaybetmiş işçiler, çalışma şartlarının ağırlığından, saatlerin uzunluğundan oldukça şikâyetçilerdi. Firmanın teknik alanı açıldığından bu yana orada çalışan bir işçi yaşadığı zorluğu şöyle ifade ediyordu: “Ben yıllardır burada çalışıyorum. Gençliğimi, sağlığımı buraya, bu atölyeye harcadım. Bu işlerde çalışarak bel fitiği oldum. Şartlar çok kötü. Yaptığım işe göre çok uzun çalışıyorum. Ekipler çok yetersiz. 5 işçinin yapacağı işi 3 işçi yapıyor.” “Şartları iyileştirmek için işçiler olarak bir adım attınız mı?” sorusuna ise çok farklı bir cevap verdi: “Biz teknisyenler olarak hiçbir şey yapmadık sizin için. Siz de boşuna uğraşmayın. 3 yıl daha okuyun, mühendis olup çıkın, ofislerde oturun. Bizim gibi bu ağır işleri yapıp sağlığınıza değil.”

Beyaz yaka-mavi yaka ayrımının neden ortaya çıktığını daha iyi anlamıştım bu “tavsiye”den sonra. Burjuvazinin işçilerin birlikte hareket etmelerini önlemek, birbirine düşürmek için kullandığı bir tabirden öteye gidemezdi bu kavram. Gelin görün ki “beyaz yaka” diye tabir edilen, çalışma şartlarının çok daha iyi olduğu söylenen bu işçilerin de bin bir türlü sorunu var. Nitekim bilişim sektöründe çalışan Kod-A işçileri, buldukları durumdan mem-

nun olmadıkları için mücadele yolunu seçti. DİSK’e bağlı Sosyal-İş Sendikasında örgütlendikleri için tehdit, baskı ve işten atılmalarla karşı karşıya kalan ve mücadele yolunu seçen Kod-A işçileri, beyaz yakalı işçilerin sorunlarını bir kez daha gözler önüne serdi. İşçi Dayanışması’nın Kod-A işçileriyle yaptığı bir röportajda direnişçi kadın işçiler, onları mücadeleye iten süreci şöyle anlatıyorlardı: “Kod-A Bilişim’de yaklaşık 90 kişi çalışıyoruz. Kocaman bir alanda dip dibe çalışıyoruz fakat birbirimizle hiçbir şekilde diyalog kuramıyoruz. Çünkü konuşmak yasak! Sabah işe geldiğimizde ‘günaydın, nasılsın’ bile demeden yerine geçip çalışıyorsun. Yemek molası, çay molası sınırlı. İşin aslı iki kişinin bir araya gelip sohbet etme, örgütlenme ortamı yok. Çoğumuz uzun yıllardır birlikte çalışıyoruz. Uzun süredir maaş sıkıntımız var.”

Üniversite okumak, ofiste çalışmak, şık kıyafetler ya da bir kravat, işçiyi işçi olmaktan çıkarmaz. Ya da başka bir sınıfın parçası yapmaz. İşçinin tanımı bellidir: Emek gücünden başka satacak bir şeyi olmayan ve emek gücünü ücret karşılığında satarak geçinen herkes işçidir. İşçileri “beyaz yaka”, “mavi yaka” diye sınıflandırmak, burjuvazinin yani patronların işçilerin birlik olmasını engellemesine yarar. Bu ayrım işçilerin bireysel hareket etmesine neden olur, aynı pencereden bakmasına engel olur. Kod-A işçilerinin de bize bir kez daha gösterdiği gibi “beyaz yakalılar”ın da sorunları var. Ve baskı-ışten atma sarmalında mücadele ediyorlar. İşçi sınıfının tamamı gibi “beyaz yakalılar”ın da kurtuluş yolu kapitalizmi yıkmaktan geçiyor. Yapılması gereken; tek pencereden bakmak, ayrı pencerelerden bakan bütün işçileri mücadeleye katmaktır. Unutmayalım ki, birleşen işçiler yenilmezler! ■

Almanya'da Göçmen İşçilerin 1973 Ford Grevi

İkinci Dünya Savaşı tüm dünyada çok büyük bir yıkıma yol açtı. Milyonlarca insan öldü, milyonlarcası sakat kaldı. Hitler faşizmi hem dünyaya hem Almanya'ya büyük bedeller ödedi. Savaşın ardından Alman hükümeti ve patronlar sınıfı, ekonomiyi toparlamak ve savaşın yok ettiği işgücünü yerine koymak üzere bazı ülkelerle anlaşmalar yaptı. Bunlardan biri de Türkiye'ydі. 1961'de Türkiye ile Almanya arasında "İşgücü Alımı Anlaşması" yapıldı. Binlerce insan daha iyi bir gelecek umuduyla diline, kültürüne yabancı oldukları bir ülkeye gitmek üzere yollara düştü. Yolculuğun sonunda bir yanda hayaller öte yandaysa gerçekler vardı. Almanya'daki yaşama uyum sağlayamama, dil bilmeme, ailelerin parçalanması... Sorunlar sadece bunlarla sınırlı değildi. Türkiye'den giden göçmen işçiler, aynı işi yapmalarına rağmen Alman işçilerden çok daha düşük ücret alıyor ve ağır koşullarda çalışmak zorunda kalıyorlardı.

Köln Almanya'nın en çok göç alan kentlerinden biriydi. Binlerce Türk, Kürt, Yugoslav, İtalyan ve Alman işçi burada bulunan Ford fabrikasında çalışıyorlardı. Alman işçilerin aldığı ücret 8-9 mark civarındayken, Türkiyeli işçilerin ücreti 4-6 mark arasında değişiyordu. Enflasyon giderek yükseliyordu ve işçi ücretleri hızla eriyordu. Sendikalar göçmen işçileri görmezden geliyordu. 1973'te fabrikada yapılan temsilcilik seçimlerinde bir Türk işçi, Mehmet Özbağcı da temsilciliğe aday oldu. 30 binden fazla işçinin çalıştığı Ford'da 5600 oy aldı. IG Metall Sendikasının listesindeki tüm adayların toplamı ise 9000 civarında oy almıştı. Ancak göçmen işçilerin oyları sendika bürokrasisi tarafından görmezden gelindi.

Enflasyonun giderek yükselmesi, işçi ücretlerinin erimesi nedeniyle birçok fabrikada, sendikalar yeni bir toplu sözleşme ve ücret talebinde bulundular. Fakat patronların bu talepleri bastırmaya çalışması nedeniyle tüm ülkede grevler başladı ve yayıldı. Binlerce göçmen işçinin çalıştığı Ford'da ise ücretlerin artırılması talebinin yanı sıra işçilerin başka bir talebi daha vardı. 4 haftalık yıllık izin sürelerinin 6 haftaya çıkarılması. Göçmen işçiler memleketlerini, ailelerini ziyaret etmek için 4 haftanın yeterli olmadığını dile getirdiler. Ancak bu talep patronlar tarafından reddedildi. Sendikacılar elbette bu talebi toplu sözleşmede dile getirmedі. 1973 yılının Ağustos ayına geldiğinde binlerce göçmen işçiyi kapsayacak grevin fitili ateşlenmişti. Yıllık izinde Türkiye'ye giden işçiler doktor raporuyla izinlerini uzattılar. Fabrika yönetimiyse raporları kabul etmeyerek izin dönüşü işbaşı yapmayan işçileri işten atmaya girişti. Onlarca işçi işten atıldı. Çıkarılan işçilerin iş yükü geride kalanlara yüklendi. Bu durum içten içe öfkeyi büyüttü.

24 Ağustosta grev başladı. İşçilerin öne çıkardığı iki talepleri vardı. İşten atılan 500 Türkiyeli işçinin işe geri

alınması, tüm işçilerin saat ücretlerinin 1 mark artırılması. Bürokrat sendikacılar burada da uğursuz rollerini oynayarak grevi desteklemediler. Alman işçilerin tamamı olmasa da az bir kısmı göçmen işçilerle birlikte hareket etti. Ancak göçmen işçiler, birbirlerine kenetlenmiş ve grevi başarıya ulaştırmak için tek vücut olmuşlardı.

Bu grev, Alman hükümetini ve bir dünya tekeli olan Ford yönetimini diğer göçmen işçileri de cesaretlendireceği düşüncesiyle bir hayli endişelendirmişti. Böylelikle Türk konsolosluğu devreye girmiş ve işçilere grevi bitirme çağrısı yapılmıştı. Ancak ok yaydan fırlamıştı bir kere. Ağır çalışma koşullarına, düşük ücretlere, her türlü ayrımcılığa maruz kalan işçiler, birlikte hareket etmeyi ve birbirlerine güvenmeyi öğrenmişlerdi artık. Göçmen işçiler geri adım atmamaya, birlikte hak arama mücadelesine devam ettiler.

Ford yönetimi, grev kırıcıları ve polisi devreye soktu. Grev kırıcıları grevci işçilere saldı, polis öncü işçilerin büyük bir kısmını gözaltına aldı. Grev bastırıldı. Ancak işçilerin gözü açılmıştı. Ne patronun ne de bürokrat sendikacıların yaptıklarını unuttular. 1975 yılında gerçekleştirilen sendika temsilciği seçimlerinde, grev kırıcılığına ön ayak olan sendika temsilcilerini ve destekçilerini alaşağı ettiler.

1973 yılındaki Ford Köln Grevi Almanya'da Türkiyeli göçmen işçilerin öncülük ettiği ilk grev, ilk işçi eylemi, ilk hak arama mücadelesidir. Farklı dillerden, dinlerden işçiler, birlikte hareket etmiş, işçi sınıfının enternasyonal mücadelesinin en güzel örneklerinden birini sergilemişlerdir.

Bugün de gözünü kâr hırsı bürüyen patronlar dünyanın dört bir yanını yangın yerine çevirmiş, milyonlarca insanı yerinden yurdundan etmiş, mülteci, göçmen duruma düşürmüştür. Mülteci işçiler ayrımcılığa maruz kalıyor, kötü çalışma koşullarına mahkûm ediliyorlar. Ford grevi göçmen işçilerin bizim sınıf kardeşlerimiz olduğunu hatırlamamız açısından da kıymetli, iyi bir örnektir. ■

Baskı ve Yoksulluğa Karşı Emeğin Sesi Yükseliyor

Almanya

Türkiye’de metal işçileri, MESS ile işçi sendikaları arasındaki anlaşmazlık zaptının ardından greve hazırlanırken, benzer bir süreç de Almanya’da başladı. Yaklaşık 2,3 milyon işçiyi temsil eden Sanayi İşçileri Sendikası IG-Metall ile metal patronlarının örgütü Gesamtmetall arasında toplu iş sözleşmesi süreci devam ediyor. Görüşmelerde anlaşmazlık devam ederken, işçiler farklı bölgelerdeki fabrikalarda Ocak ayının ilk günlerinden itibaren uyarı grevleri gerçekleştiriyorlar. O tarihten bugüne kadar Porsche, Bosch, Opel, MAN, Ford gibi uluslararası firmalara ait fabrikalarda çalışan yaklaşık 500 bin işçinin katıldığı uyarı grevleri yapıldı. İşçiler, grevlerin yanı sıra eylem ve yürüyüşler gerçekleştiriyorlar.

Avrupa’nın en güçlü ekonomisine sahip olmakla övünen Almanya’nın metal patronları, sendikaların istediği %6’lık zam karşılığında işçilere %2’lik bir zam dayatıyorlar. İşçilerse dayatmalara boyun eğmeyeceklerini dile getiriyorlar. Ücretin yanı sıra diğer önemli anlaşmazlık konusu ise haftalık çalışma saati. Almanya’da yasal çalışma süresi haftalık 35 saat. IG-Metall sendikası işverenlerin bu süreyi uzatıp esnekleştirebildiğini, işçiler lehine de esneklik sağlanması gerektiğini savunuyor. Küçük çocuğu ya da bakması gereken hastası, yaşlısı olan ve talepte bulunan işçiler için çalışma saatlerinin haftalık 28 saate düşürülmesini istiyor. Buna göre isteyen işçiler için ücretler bir miktar düşürülerek 28 saatlik kısa çalışma haftası uygulanması, bunun iki yıla kadar sürmesi ve ardından çalışanların tam gün çalışmaya dönme hakkına sahip olması talep ediliyor. Sendika, bu süre zarfında işçilere aylık 200 avro ek ödenek verilmesini ve vardiyalı işçiler için gece vardiyası zammı uygulanmasını talep ediyor.

IG-Metall Başkanı işçilere seslenerek, sendikalarının maddi ve manevi olarak greve hazır olduğunu ifade ediyor. Sendika, devam eden görüşmelerde anlaşma sağlanamaması halinde 26 Ocakta grev kararı alınacağını açıkladı.

Tunus

Kapitalist sömürü sisteminin yol açtığı krizle birlikte tüm dünyada yoksulluk artıyor. Kârlarından fedakârlık yapmak istemeyen patronlar sınıfı ve onları temsil eden hükümetler krizin faturasını işçi sınıfına ödetmek için çeşitli düzenlemeler yapıyorlar. Vergiler arttırılıyor, tüketim mallarına zam üstüne zam ekleniyor.

Tunus’ta da 2018 bütçesini açıklayan hükümet, art-

tırılan vergilerle, tüketim mallarına yapılan zamlarla ve sosyal güvenlik kesintileriyle krizin yükünü işçilerin ve emekçilerin sırtına yüklemeye çalışıyor. Ancak işsizlik ve yoksulluk içinde kıvranan Tunuslu emekçiler kemer sıkma politikalarını kabul etmedi ve bu bütçe tasarısına karşı sokaklara döküldü. 8 Ocakta başlayan eylemler günler

boyunca sürdü, 10'dan fazla şehirde işçiler ve emekçiler düzenlemenin geri çekilmesi için protestolar düzenledi.

Resmi rakamlara göre işsizliğin %15'in üstünde olduğu Tunus'ta giderek yükselen enflasyonla birlikte işçi ve emekçiler yoksullaştıkça yoksullaştı. Üstelik kamu giderlerini azaltmak için hükümet kamuda istihdamı da dur-

Yunanistan

Almanya

durdu. Özel sektörde ise on binlerce işçi kayıt dışı olarak hiçbir güvencesi olmadan çalıştırılıyor.

Gösteriler sonucunda hükümet, taleplerin karşılanacağını açıkladı. 2011'de ayağa kalkan Tunuslu emekçiler, başlarındaki diktatörü devirmiş ve bu isyan tüm Arap coğrafyasını sarmıştı.

İran

İran'da 28 Aralıkta başlayan halk isyanı günlerce sürdü. İranlı işçi ve emekçiler baskı ve sömürüye karşı sokaklara döküldü. Birçok kentte yoksulluğa, işsizliğe, kölece çalışma koşullarına ve siyasi baskılara karşı öfkeli sloganlar yankılandı. İranlı emekçiler, tam 40 yıldır hüküm süren molla rejiminin zalimliklerine, baskılarına, yolsuzluklarına, Ortadoğu'nun kana bulanmasına katkı koyan politikalarına eylemlerle tepki gösterdi.

İran egemenleri, işçilerin baskı altına alınmasıyla yoğunlaştırılan sömürünün, gelişen sanayinin; petrol, doğal gaz, kömür, altın gibi zengin kaynakların sayesinde semirdikçe semiriyor. Ancak on milyonlarca insan yoksulluk içinde yaşıyor. İran'da hayat pahalılığı alıp başını gitmişken işçi ücretleri düzenli ödenmiyor, işçi sınıfının ezici bir bölümü borç batağında bulunuyor. Eylem yapan işçiler tutuklanıyor. İş kazaları almış başını gidiyor, çocuk işçi sayısı milyonları buluyor. Sendikalar yasaklanıyor, mücadeleci işçiler ve sendikacılar hapse atılıyor, işkence görüyor, hatta meydanlarda kırbaçlanıyor. Öfkeli emekçiler, "Mollalar villalarda yaşıyor, Allah gibi davranıyor" diyerek molla rejimini protesto ettiler.

Kapitalistlerin dini imanı paradır. Hangi örtüye bürünmüş olursa olsun, sermayenin tüm kesimleri işçilerin sömürüsüyle semirmektedirler. İranlı emekçilerin sloganları bu gerçeği gözler önüne seriyor.

Yunanistan

Yunanistan'da işçiler, 15 Ocakta Meclisten geçirilmek istenen yasa tasarısını protesto etmek için sokaklara döküldü. Tasarı grev hakkını sınırlıyor, vadesi geçmiş borçlar için haciz işlemlerini kolaylaştırıyor, işçilerin aile yardımı hakkını kısıtlıyor. Bu torba yasayla birlikte greve çıkmak için yapılan oylamalarda artık çoğunluk aranacak. Bunun için oylamaya katılan işçilerin sayısı değil işyerinde sendikaya üye tüm işçilerin sayısı göz önünde bulundurulacak.

Bir hafta boyunca çeşitli sektörlerde gerçekleştirilen grev ve eylemlerin ardından işçiler 13 Ocakta ülke genelinde genel greve gittiler ve torba yasayı protesto ettiler. Metro ve otobüsler çalışmadı, hastanelerde acil dışında hizmet verilmedi. Liman ve gemi işçileri işbaşı yapmadı. Özel sektör çalışanları da greve destek verdi. Grevler ve eylemler yasa tasarısının görüşüldüğü 15 Ocakta da devam etti.

Haklı tepkilerini ve taleplerini hükümete duyurmak için Sintagma Meydanında bir araya gelen işçiler Meclise doğru ilerlediklerinde polisin saldırısıyla karşı karşıya kaldılar. Polis göz yaşartıcı gaz kullanarak işçileri dağıtmaya çalıştı. Ancak işçiler eylemlerine devam etti.

Yunan işçiler yoksulluğa daha fazla boyun eğmeyeceklerini, Syriza hükümetinin kendilerini daha fazla aldatmasına izin vermeyeceklerini vurguluyorlar. ■

Düşük Ücretlere ve Hak Gasplarına Karşı Eylemler!

Eskişehir'de 1200 Termik Santral İşçisi İş Bıraktı

Eskişehir'deki Yunus Emre Termik Santralinde çalışan yaklaşık 1200 işçi, ücretlerinin 3,5 aydır ödenmemesi üzerine 17 Ocakta iş bıraktı. Mihaliççik ilçesindeki Koyunağılı Mahallesinde faaliyet yürüten termik santral, Adalurya Enerji Üretim ve Madencilik A.Ş. tarafından işletiliyor.

Yaklaşık 2 yıldır ücretlerini düzenli alamayan işçiler, son 3,5 aydır ücretlerini hiç alamıyor. Ücretlerinin ödenmemesi üzerine 24.00-08.00 vardiyasındaki işçiler üretim alanına girmeyerek tertip alanında toplandılar. Gündüz vardiyasına gelen işçiler de iş bırakma eylemine katıldı. Üretimden gelen güçlerini kullanan işçiler, ücretlerinin ödenmesini istediler. Yunus Emre Termik Santraline, 15 Temmuz darbe girişimi sonrası açılan soruşturma çerçevesinde kayyum atandığı ve işletmenin TMSF'ye devredildiği ifade ediliyor.

Umer Haddecilik'te Sendika Düşmanlığı

Karabük Organize Sanayi Bölgesi'nde üretim yapan UMER Haddecilik'te işçilerin Birleşik Metal-İş Sendikasında örgütlenmesini hazmedemeyen patron, işten atma saldırısına girişti. 38 işçiyi işten çıkardı.

Atılan işçiler, işe geri alınma ve sendikal haklarının tanınması talepleriyle fabrika önünde kurdukları çadırda

direnişe geçti. Direniş alanında ateş yakan işçiler, işe sendikal hakları kabul edilerek geri alınmaya dek direnişi sürdürmekte kararlı olduklarını ifade ediyorlar.

Karayolu İşçileri Kadro İstiyor

Taşeron karayolları işçileri, 696 sayılı KHK ile yürürlüğe sokulan taşeron düzenlemesiyle kendilerine kadro verilmemesini protesto ettiler. İşçiler, kadro hakkı talebiyle 17 Ocakta İzmir'de basın açıklaması gerçekleştirdi. Kamu İhale Kanununa göre, çalıştıkları taşeron şirketlerin anahtar teslim ihale aldığı gerekçesiyle kapsam dışı bırakılan karayolu işçileri tepkilerini dile getirdi, kadro talebini bir kez daha yineledi. Yol-İş Sendikası İzmir Şubesi tarafından Karayolları 2. Genel Müdürlüğü önünde gerçekleştirilen basın açıklamasına çevre illerden taşeron işçiler de katıldı.

Yol-İş'in basın açıklamasını AKP İzmir İl binası önünde gerçekleştirmek için yaptığı başvuru OHAL gerekçesiyle kabul edilmedi.

Açıklamayı gerçekleştiren Yol-İş İzmir Şube Başkanı Coşkun İz, 2010'dan beri taşeronlara karşı mücadele verdiklerini ifade etti ve taşeron işçilerinin karayollarında asıl işi yaptıklarını hatırlattı. Kadrolu olmayı hak ettiklerini vurguladı. İz, kadro hakkı için mücadele etmeye devam edeceklerini belirttiği açıklamada, kadro talebiyle topladıkları dilekçeleri teslim etmek üzere AKP il binasına gideceklerini söyledi.

Şube Başkanının ardından konuşan Türk-İş Ege Bölge Temsilcisi, "biz bize ait olanların mücadelesini vermek için yola çıktık, biz haklıyız, biz kazanacağız" dedi.

Personel gideri yüzde 70'in altında olan taşeron firmaların ve anahtar teslim ihaleleri icra eden taşeron firmaların kapsam dışı bırakılması, kamuda ve belediyelerde on binlerce işçinin kadro beklentisinin boşa düşmesine neden oldu. Hükümetin düzenlemesi taşeronluk sistemini kaldırmıyor, kamuda ve belediyelerde ise işçilerin taleplerini karşılamıyor!

Metal işçilerinden MESS'e uyarı eylemleri

130 bin işçiyi ilgilendiren MESS grup toplu sözleşme görüşmeleri işçilerin taleplerinin kabul edilmemesi ve düşük zam dayatmaları nedeniyle tıkanıp kaldı. MESS ile Türk Metal ve Birleşik Metal-İş arasında yapılan görüşmelerin tıkanması üzerine arabulucu devreye girdi. Ancak bir sonuç çıkmadı. MESS, işçi sendikalarına 3 yıllık sözleşme, ücretlerde yüzde 6,4 zam, sosyal haklarda ise ilk yıl için yüzde 12,8 artış teklif ediyor. MESS'in bu dayatmalarını kabul etmeyen işçiler, çeşitli eylemler gerçekleştiriyorlar.

Birleşik Metal-İş Sendikasının örgütlü olduğu MESS'e bağlı fabrikalarda, MESS dayatmaları "Cuma yürüyüşleri" ile protesto ediliyor. İşçiler eylemlerde toplu sözleşme taleplerinin kabul edilmesini istiyor. Hak kayıplarına neden olan OHAL'in kaldırılması talebini haykırıyor. İşçiler, MESS'in taleplerini kabul etmemesi durumunda greve hazır olduklarını vurguluyorlar.

OHAL engelini rağmen 5 Ocakta Gebze'de kitlesel bir basın açıklaması yapan metal işçileri, "Fabrikalar MESS'e Mezar Olacak", "Faşizme Karşı Omuz Omuza", "OHAL'e Boyun Eğmeyeceğiz" sloganlarını attılar. Birleşik Metal-İş'in çeşitli kentlerdeki basın açıklamaları da devam ediyor. Bu kapsamda Çorlu'da ve Mersin'de metal işçilerinin katılımıyla basın açıklamaları gerçekleştirildi. Bilecik, Mudanya, Eskişehir ve Gebze'de eylemler gerçekleştirilecek. Basın açıklamalarında, metal sektöründe patronların yüksek kârlar elde ettiğine, buna karşın ağır koşullarda çalışan ve iş kazalarına maruz kalan metal işçilerinin ücretlerinin düşük olduğuna dikkat çekildi. Yüzde 6,4 zam teklifinin ciddiyetsiz bir teklif olduğu ifade edildi. Zam oranında artışa gidilmezse Şubat ayında greve çıkılacağı belirtildi.

Türk Metal ise arabuluculuk süreci sonrasında kent meydanlarında basın açıklamaları ve örgütlü olduğu fabrikaların yemekhanelerinde 5 dakikalık "donan işçi" eylemleri yapıyor. Türk Metal üyesi işçiler, sendikalarından daha etkili eylemler yapılmasını ve greve çıkılmasını talep ediyorlar. Yüzde 38 zam talebinden geri adım atılmamasını isteyen işçiler, önceki sözleşme dönemlerinde sendikaların oynadığı olumsuz rolü hatırlatıyor ve daha etkili eylemler yapılmasını istiyor. Türk Metal üyesi işçiler, ancak grevle taleplerini kabul ettirebileceklerini ifade ediyor ve sendikalarından taleplerinin arkasında durmasını bekliyor. ■

8 Bin Yıllık Ses: Eşitlikçi Bir Toplum Hayal Değil!

İnsanın insanı sömürmesi, savaş, işsizlik, açlık, yoksulluk, eşitsizlik, evsizlik ortadan kaldırılamaz mı? Sömürsüz ve savaşız bir toplum kurmanın mümkün olduğunu söylediğimizde, çoğu işçi arkadaşımız bize hayalci gözüyle bakıyor. Elbette uğruna mücadele verilmeyen her şey hayal olarak kalır, ama hayali olmayan insanlar zaten yeni bir toplum da kuramazlar. İnsanların sömürülmediği, toplumun zengin ve yoksul olarak sınıflara ayrılmadığı sosyalist bir toplum hayal mi? 8 bin yıl önce insanlar eşitlikçi toplumlar kurdular. Şimdi biz, elimizdeki teknoloji sayesinde çok daha gelişmiş bir toplum kurabiliriz. Tüm zenginliği üreten işçi sınıfı, sosyalizme giden yolu açabilir, bu hayal değil!

Sömürünün olmadığı toplumları insanlık uzun zaman önce gördü. Hem de bizzat Anadolu topraklarında. Konya Çatalhöyük'te yapılan kazılarda bundan 8 bin yıl öncesine ait arkeolojik kalıntılara ulaşıldı. Bu kazılardan elde edilen bilgilere göre o dönemde Çatalhöyük'te yaklaşık 8 bin kişi yaşıyordu. O dönem için bu nüfus son derece kalabalıktı. Tarım ve hayvancılıkla geçinen toplumda sınıfsal ayrımlar yoktu, kadın ve erkek eşit haklara sahipti. Örneğin kimse evsiz değildi. Hırsızlık, dolandırıcılık, baskı ve şiddet yoktu. Dolayısıyla hapisaneler de yoktu. Toprak, su kaynakları, ağaçlar, hayvanlar kimsenin özel mülkü değildi, tüm topluma aitti. Dahası Çatalhöyük'te yaşayan topluluğun özel mülkiyet hakkında hiçbir bilgisi yoktu. Herkesin eşit olduğu, zengin yoksul ayrımının olmadığı, herkesin çalıştığı ve kimsenin kimseyi sömürmediği bir toplumun mümkün olduğu 8 bin yıl önce kanıtlanmıştı.

Irmak kenarlarında, hayvanların evcilleştirilmesi ve tarımın keşfedilmesiyle dünyanın birçok bölgesinde insanlık Çatalhöyük'tekine benzer şekilde sömürsüz, sınıfsız toplumlar inşa etti. Fakat bu toplumlar zamanla dağıldı, barbar kavimlerin saldırılarına maruz kaldı ve çöktü. Sınıfsız toplumların yerini sınıflı toplumlar almaya başladı. Köleciler, feodal, Asyatik sömürü düzenleri kuruldu dünyada. Şimdi ise tüm dünyada kapitalizm egemen... İşçinin

ücretli köle konumuna itildiği, tüm üretimin kâr amacıyla yapıldığı, dolayısıyla insanların ihtiyacının dikkate alınmadığı kapitalist toplumda yaşıyoruz. Bu sömürü sisteminin yarattığı manzaraya bir bakalım: 5 kişinin serveti 3 milyar 500 milyon insanın gelirine eşit. 1 milyar insan aç yaşıyor. Ortadoğu başta olmak üzere dünyanın çeşitli ülkelerinde haksız savaşlarda yüz binlerce insan ölüyor. İşsiz sayısı her geçen gün artıyor. Diğer yandan doğa tahrip ediliyor. Kapitalizm insanlığın hiçbir sorununu çözemiyor. İnsanlığın geleceğini tehdit ediyor. Yaşlanmış, çürümüş, can çekişen bu sistem artık tarihin çöp sepetine atılmayı bekliyor.

Fakat kapitalizm kendini alternatifsiz bir düzen olarak gösteriyor. Patronlar sınıfı; devleti, hükümeti, düzen partilerini kontrol ediyor. Okulları ve medyayı kendi çıkarları için kullanıyor. Tüm düzen güçleri bir olup, emekçilere ve gençlere sınıfsız toplumun hayal olduğunu propaganda ediyor. Sanki bugünkü durum kalubeladan beri sürüp geliyormüş, sanki başka bir dünya mümkün değilmiş gibi, kapitalizmin ezeli ve ebedi olduğunu söylüyorlar. Dolayısıyla sömürüyü kabul etmemizi, boyun eğmemizi, kader deyip geçmemizi istiyorlar.

Oysa herkesin çalıştığı dolayısıyla hiç kimsenin aç ve açıkta kalmadığı bir toplumsal düzen kurmak mümkündür. Geçmişte firavunların, tiranların, kralların, sultanların, padişahların düzenleri nasıl yıkıldıysa, patronların düzeni de yıkılacaktır. Fakat bu yıkım ve yeni bir düzen kendiliğinden gelmeyecek! Tek tek işçiler bu düzeni asla yıkamaz dolayısıyla kendi kaderlerini de değiştiremezler. Ancak birleşip örgütlendiğimizde, yani bir sınıf olarak harekete geçtiğimizde kendi gücümüzün farkına varmaya başlarız. Eşit ve özgür bir toplumsal düzenin yolu, ancak işçi sınıfının kapitalizme karşı vereceği mücadeleyle açılabilir. İşçi sınıfı sömürü sistemini yıkarak, temeli paylaşım ve dayanışmaya dayalı bir toplum inşa edecektir. Kimsenin kimseyi ezmediği, sömürmediği, toplumun özgürce üretip özgürce paylaştığı yeryüzü cennetini kurmak hayal değil! ■

Tütüne ve Mücadeleye Verilen Bir Hayat

Türkiye işçi sınıfının tarihine baktığımızda görürüz ki işçiler hep susmamış, gün gelip sömürücü egemenlere baş kaldırmış, onların yüreklerine örgütlü güçleriyle korku salmışlardır defalarca. Bugün işçi sınıfının örgütsüz olması kimseyi yanıltmamalı.

Tütün işçiliği bu topraklarda Osmanlı'dan günümüze kadar sürmektedir. Kadın ve erkek işçiler tütüne hayatlarını vermişler. Hasat iyi olduğunda, karınları doymuş. Hasat olmadığında çoluk çocuk, yarı aç yarı tok yaşayıp gitmişler. Sermaye sınıfı, bugünün işçi kuşaklarını "böyle gelmiş böyle gider" yalanıyla kandırmaya çalışıyor. Fakat egemenlerin engellemelerine rağmen, verilen mücadeleler ve kazanılan haklar işçi sınıfının aktarma kayışları sayesinde genç işçi kuşaklarına ulaşıyor.

Osmanlı'da ilk greve giden işçiler arasında tütün işçileri vardır. İlk sendika kuranlardan biri de yine tütün işçileridir. Osmanlı yıkılır, Cumhuriyet kurulur ama tüm işçi sınıfının olduğu gibi tütün işçilerinin sorunları çözülmez. Savaşta ölen erkeklerin sayısı artınca daha fazla sayıda kadın tütün fabrikalarında çalışmaya başlar. Tütün işçilerinin mücadelesi işçi kuşaklarının önünü açmıştı. 1927 yılında *Cibali Tütün Fabrikasında* çalışan Fatma Nuriye adlı işçi, kadın ve erkek işçiler arasındaki ücret farklılıklarının giderilmesi için şunu söyler: "Her gün erkek işçilerle aynı safta ve aynı şartlar altında çalıştığımız halde yevmiyelerimizde bariz farklar var. Bir erkek işçinin yaptığı işi bilfiil biz de yaptığımız halde yevmiyelerimiz arasındaki pek büyük farklar neden ileri geliyor? Eğer hakikaten fark gözetiliyorsa Hükümet'i Cumhuriyetimiz meseleye el koyun ve erkek işçinin almakta olduğu ücreti biz de alalım, çünkü biz de aynı sınıfın birer ferdiyiz." Fakat hükümet kadınların talebini dikkate almaz. Kadınların eşit işe eşit ücret mücadelesi başlar.

Tütün işçilerinin mücadelesinin içinden öncü kadınlar ortaya çıkmıştır. Zehra Kosova o dönemin öncü kadın işçilerinden biridir. Tütünde çok zorlu koşullarda çalışmış, birçok acılar yaşamış ama mücadele etmekten hiçbir zaman geri durmamış bir kadın işçidir. Kosova, tütün işçiliğine başladığında bir şeylerin yanlış gittiğini ve sistemin

çarkının nasıl döndüğünü kavramaya başlar. Grevle tanıştıktan sonra hayatının merkezine dünyayı değiştirme mücadelesini koyar. Zehra Kosova "tütün işçiliği zor zanaat" der ve devam eder:

"Tütün işi olunca üç kuruş da olsa cebimize para giriyordu. İş olmayınca işçiler ya şehirlere gider hamallık yapar ya da ayakkabı boyardı. Yokluktan birkaç işçi ailesi birlikte yaşardı. Hayatın zor şartları içinde çalışıp dururlardı. 1933'te dünyada iktisadi durum çok kötüydü. Bu durum tütün işçilerine de yansiyordu, işçiler hastalık ve sefalet içindeydi. Ben 18 yaşındaydım, işçi arkadaşlarımla beraber kapı kapı gezip iş arıyorduk. Gittiğimiz işyerlerinin kapılarının önünden geri çevriliyorduk. İş bulduğumuz yerlerde ucuza çalıştırılıyorduk. Bir gün çalıştığımız işyerinde işçiler zam isteme talebini kulaktan kulağa dolandırmaya başlamıştı. İsteklerini duyurmaya çalışıyorlardı. Ramazan Abi bana bir şey söyleyecek ama çekiniyor. Ben sordum; «abi sende bir haller var bana bir şey söyleyecek gibisin» dedim. «Zehra kardeş yarın işçiler daha iyi ücret almak için grev yapacaklar» deyince «abi bunda çekinecek ne var? Abi aç da kalsak tok da kalsak hepimiz biriz, hem ben açlığa alıştım» dedim. Ertesi gün istenilen zammı patron vermek zorunda kalınca işbaşı yaptık."

Zehra Kosova hayatı boyunca işçi sınıfı için mücadele etmiştir. "Bir gün insanların ezilmeyeceği, sömürülmeyeceği bir dünyanın özlemiyle yaşadım. Ben işçiyim, elimin emeğiyle bu ana kadar çalıştım, mücadele ettim ve yaşayabildim" der. Türkiye işçi sınıfının tarihine baktığımızda görürüz ki işçiler hep susmamış, gün gelip sömürücü egemenlere baş kaldırmış, onların yüreklerine örgütlü güçleriyle korku salmışlardır defalarca. Bugün işçi sınıfının örgütsüz olması kimseyi yanıltmamalı. İşçi sınıfı yine ayağa kalkacak, yine örgütlenecek, yine mücadeleye atılacak. ■

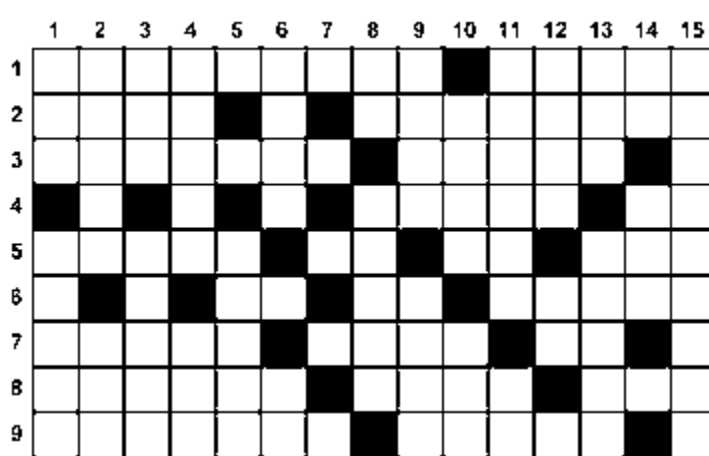
Parmaklığın Ötesinden

Parmaklığın Ötesinden
Göremedik sıkıntısız yaşadığını,
Rahatın şiirini yazamadık,
Ne kadar uzak
Heveslerimle içli dışı yaşamak,
Üzmek hastalıklı şiirlerle
Eşimi, dostumu;
Mezar taşları kadar, ölçülü
Beyitler düzmek boy boy.
İçliyimdir herkes kadar,
Düşündürür beni de şu gökyüzü,
Kuş cıvıltısı, nar çiçeği...
Geçtik bir kalem üzerinden.
Huyumdan ettiniz, Cibali Kızları,
Sekiz düşününden önce
Penceremin altından geçenler,
Saçları dağınık, gözleri uykulu,
Çoraba, tütüne gidenler,
Beni huyumdan ettiniz!

Yorgun gözlerinizdeki acıyı
Dert edindim kendime.
Saçlarını tezgâhına yolduranları,
Sıtma gebesi tazeleri görmeseydim,
Boşuna harcayacaktım sevgimi.
Şimdi şu parmaklığın ötesinde kaldı
Bütün çalışanlar;
Teker teker sökülümüz
toprağımızdan,
Havamızdan, suyumuzdan olmuşuz.
Yaşamaktayız aynı çatının altında
Daha mahzun, daha hesaplı.
Rahat günlerin işçisi olacaktık,
Rahat günlerin şairi:
Bir çift sözümüz vardı
Nar çiçeği, gül dalı üstüne,
Dudaklarımızda kaldı!

Rıfat Ilgaz

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. OHAL'le birlikte Meclisi devre dışı bırakan hükümetin üzerine aldığı kanun çıkarma yetkisi. Eylemli, gerçekten yapılan iş.
2. Emekçilerin yoksulluk ve baskılara karşı 2017'nin sonunda ayağa kalktığı, protesto gösterileri yaptığı komşu ülke. Hapşırarak.
3. Kazanç. Çalım, süs.
4. Şırnak'ın kuzeyindeki şehir. İşaret.
5. Şans. Hidrojen ve oksijenden oluşan sıvı. Eski Mısır'da güneş tanrısı. Yunan mitolojisinde hata ve günah tanrısı.
6. Kanın rengi. Matematikte sabit bir sayı. Bir şeyi yapabilme gücü.
7. Kahreden, zorlayan. Sorumluluk. Numaranın kısaltması.

8. Soğurma. Geri verme. Protein asidi.
9. Hitabet sanatı. Çağrı.

Yukardan Aşağıya

1. Kamu iktisadi teşekkülleri. Motorlu ve motorsuz araçların yol üstünde hareket etmesini sağlayan lastik.
2. Çeşitli gösterilerin yapıldığı alan. Yazı hokkası.
3. Bilgisayarda erişilebilir bellek. Taş veya mermerden oyma mezar.
4. Kansızlık. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün kısaltması.
5. İpek.
6. Kuzey Atlantik Paktı. Müzikte bir nota.
7. -
8. Fas'ın plaka işareti. Mustafa ... (14 yoldaşıyla beraber 28 Ocak 1921'de Karadeniz'de katledilen TKP kurucusu.)
9. Limon tadında olan. Delilik emaresi.
10. Başka, öteki, diğer... Davranış, tavır.
11. Yaradılış, hilkat. Konut.
12. Gelir getiren mülk. En kısa zaman parçası.
13. Uluslararası Para Fonu'nun kısaltması. Bir çalgıda doğru ses vermesi için yapılan ayar, düzen.
14. Lantan elementinin simgesi. Verme, ödeme.
15. Yerleşme yeri, adres.

Geçen Bulmacanın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	A	S	G	A	R	I	Ü	Ç	R	E	T	H	U	Y	
2	K	A	D	R	Ö	N	I	R	E	S	Ş	O			
3	A	L	Ö	K	E	L	A	K	G	A	Z				
4	M	A	F	M	A	T	K	I	R	N	L				
5	E	H	L	I	Y	E	T	P	L	O	Ş	Ç	A		
6	T	İ	L	A	K	E	L	A	D	A	S				
7	Y	E	M	T	A	K	A	D	Ö	Y	U	M			
8	T	E	R	H	A	O	I	S	E	S	A	R	A		
9	E	T	K	I	R	P	E	R	T	N	A				

Arabuluculuk Sisteminde İşçilerin Sordukları/II

Arabuluculuk görüşmelerine kimler katılabilir?

İşçi arabuluculuk görüşmelerine avukatı ile katılabilir. Patron ise vekil atadığı herhangi birini görüşmelere gönderme hakkına sahiptir.

Arabuluculuk görüşmesine gitmezsek ne olur?

Taraflardan biri geçerli bir mazeret göstermeden ilk toplantıya katılmazsa, arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi durumunda toplantıya katılmayan taraf, davada kısmen veya tamamen haklı çıksa bile yargılama giderinin tamamından sorumlu olacak. Her iki tarafın da ilk toplantıya katılmaması nedeniyle sona eren arabuluculuk görüşmeleri üzerine açılacak davalarda taraflar, yaptıkları yargılama giderlerini kendileri karşılayacak.

Arabuluculuk ücretini kim ödeyecek?

Arabuluculuk süreci sonunda taraflara ulaşılamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması veya 2 saatten az süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamaları halinde, 2 saatlik ücret tutarı ileride haksız çıkacak taraftan tahsil edilmek üzere Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenecek. 2017 yılı Arabuluculuk Ücret Tarifesine göre bir saatlik ücret miktarı 120 lira olduğundan, bu rakam 240 liradan az olamayacak. Görüşmelerin iki saati aşması ve taraflar arasında anlaşma sağlanamaması halinde ise arabulucu ücreti taraflarca (aksi kararlaştırılmamışsa) eşit olarak ödenir.

Arabuluculuk ne zaman ve nasıl sona erer?

Arabuluculuk tarafların anlaşmaya varması; taraflara danışıldıktan sonra arabuluculuk için daha fazla çaba sarf edilmesinin gereksiz olduğunun arabulucu tarafından tespit edilmesi; taraflardan birinin karşı tarafa veya arabulucuya, arabuluculuk faaliyetinden çekildiğini bildirmesi ya da tarafların anlaşarak arabuluculuk faaliyetini sona erdirmesi gibi durumlarda sona erer. Sürecin bu durumlardan biri nedeniyle sona ermesi durumunda arabulucunun arabuluculuk görüşmesinin nasıl sonuçlandığına dair tutanak düzenlemesi gerek-

tedir. Anlaşmanın olmadığına dair tutanak işçinin dava açarken kullanacağı tutanaktır. Arabulucu tutanağın bir nüshasını 5 yıl süreyle saklamak zorundadır. Uzlaşmaya varılamaması halinde, son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren işçi 2 hafta içinde iş mahkemesinde dava açabilir.

Arabuluculuk taşeronluk sisteminde nasıl işleyecek? Taşeron çalışan bir işçi arabulucuya nasıl başvurabilecek?

Asıl işveren-alt işveren ilişkisinin varlığı hâlinde işe iade talebiyle arabulucuya başvurulduğunda, anlaşmanın gerçekleşebilmesi için her iki işverenin de arabuluculuk görüşmelerine birlikte katılmaları ve iradelerinin birbirine uygun olması gerekmektedir. Taşeron şirketin patronu görüşmelere tek başına katılamaz. Taşeron olarak çalışan işçiler diğer işçiler gibi arabuluculuk için başvuru yapabilirler.

İşe iade davalarında nelere dikkat etmeliyiz? İşe iade davası açmak isteyen işçi arabulucuya nasıl başvurmalı?

İşçi iş sözleşmesi feshedildikten sonra işe iade davası açmadan önce arabulucuya başvurmak zorundadır. İş sözleşmesi feshedilen işçi, fesih bildiriminde sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli bir sebep olmadığı iddiası ile fesih bildiriminin tebliği tarihinden itibaren bir ay içerisinde arabulucuya başvurmak zorundadır. Arabulucu atandıktan sonra üç hafta içerisinde karar verilmelidir. Bu süre zorunlu hallerde en fazla bir hafta uzatılabilmektedir. Arabuluculuk faaliyeti sonunda işçi ve işveren tarafının işe iade konusunda anlaşmaya varamamaları halinde işçi, arabulucu tarafından son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren iki hafta içinde iş mahkemesinde dava açabilir.

Arabuluculuk görüşmeleri sonunda işçinin işe başlatılması konusunda anlaşma sağlanırsa işe başlatma tarihi, ücret ve diğer hakların parasal miktarları ve işçinin işe başlatılmaması durumunda tazminatın parasal miktarlarının belirlenmesi zorunludur. ■

MESS'in Dayatmaları Mücadeleyle Aşılır!

■ Gebze'den bir grup metal işçisi

Bizler çeşitli fabrikalarda çalışan metal işçileriyiz. Dört ayı aşkın bir süredir devam eden grup toplu iş sözleşmesi görüşmelerinden olumlu bir sonuç çıkmadı. MESS, sendikaların hazırladığı tasarlarda yer alan önemli maddelerin hiç birini kabul etmedi. Bunlar arasında ücret, sözleşmenin iki yıllığına imzalanması, sosyal haklar, haftalık çalışma saatinin düşürülmesi gibi talepleri ortaya koyan maddeler var. İhracat rekorları kırdıkları için gururlanan, yüksek kârlar açıklayan MESS'e bağlı patronlar, sendikaların taleplerini kabul etmedikleri gibi bir de işçilerin haklarını gasp eden bir sözleşme taslağı dayatıyorlar.

Patron örgütü MESS, toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde, önceki yıllarda olduğu gibi çok gülünç bir zam teklifiyle masaya oturdu. Ekim ayında saat ücretine yüzde 3,2 zam önererek adeta işçilerle alay etti. 11 Ocaktaki görüşmede ise bu kez saat ücretine yüzde 6,4 oranında zam önerdiğini açıkladı. Sözleşme sürelerinin 3 yıla çıkarılmasını dayattı. MESS taslağı metal işçilerine düşük ücret ve 3 yıllık sözleşmenin yanı sıra esnek çalışma, istirahat günlerinin ikramiyelerden kesilmesi, enflasyona endekslenmiş zam oranları saldırılarını içeriyor. MESS'in bu dayatmaları ve işçi düşmanı tutumu nedeniyle sözleşmede "arabuluculuk" aşaması da çözümsüzlükle sonuçlandı.

MESS patronları, ağgözlülüklerinin üstünü örtmek için çeşitli kılıflar uyduruyorlar: "Ekonomik kriz, rekabet şartlarının ağırlığı, kârlılık hedeflerine ulaşamama..." Doğrusu MESS'in bu açıklamalarını duyduğumuzda çok öfkelenedik. Son sözleşmeden bu yana bayram seyran demeden mesailere kaldığımızda, üretim rekorları kırdığımızda hiçbir patron krizden bahsetmiyordu. Yılsonunda gazeteler otomotiv başta olmak üzere sanayi sektörünün büyüdüğünü, otomotivde ihracat rekorları kırdığını açıkladı. Hükümetin açıkladığına göre Türkiye ekonomisi 2017'de 7,4 oranında büyüme kaydetti. Yani MESS'in ileri sürdüğü bahaneler ve önerdiği zam oranı gerçeklerle

hiç mi hiç uyuşmuyor. Bu nedenle fabrikalarımızda çeşitli eylemler yapmaya, tepkimizi göstermeye, taleplerimizi dile getirmeye devam ediyoruz.

2015'teki sözleşme sürecinde Türk Metal ve Çelik-İş yöneticileri MESS dayatmalarına boyun eğmişti. Birleşik Metal-İş'in 15 bin işçiyi kapsayan grevi ise, "milli güvenliği" bozacağı gerekçesiyle yasaklanmıştı. Tüm bunlar metal işçilerinin öfkesinin kabarmasına ve Nisan ayında "metal fırtına"nın patlamasına neden olmuştu. On binlerce işçi MESS'in dayatmalarına karşı üretimi durdurarak direnişe geçmiş ve Türk Metal'den istifa etmeye başlamışlardı. "Metal fırtına" işçilerin öfkesinin taşmasıydı ve o günden bugüne metal işçilerinin sorunları çözülmüş değil. Biz metal işçileri çok daha uzun saatler boyunca çalışarak, mesaiye kalarak iki yakamızı bir araya getirmeye çalışıyoruz. Ama başaramıyoruz. Enflasyon ücretlerimizi eritiyor. Açıklanan yıllık enflasyon oranı gerçeklerle uyuşmuyor. Başta gıda olmak üzere temel ihtiyaç maddelerindeki gerçek enflasyon yüzde 35'in üzerinde. İşçilik giderek daha ucuz hale geliyor, geçinmek zorlaşıyor.

Metal işçileri olarak hangi fabrikada hangi kentte yaşıyor olursak olalım sorunlarımızın aynı olduğunun bilincindeyiz. Bu nedenle taleplerimizin kabul edildiği bir toplu iş sözleşme yapılmasını, ücretlerimize anlamlı bir zam istiyoruz. Sözleşme görüşmelerinin başından bu yana ortak hareket etmeye çalışıyoruz. Haklarımızı alabilmek için birbirimizle dayanışma içinde olmamız gerekiyor. Özellikle OHAL bahanesiyle karşımıza grev yasaklarının çıkarıldığı bu dönemde birliğimizin ne kadar önemli olduğunu biliyoruz.

Haklarımızı ancak birlikte ve örgütlü olursak alabiliriz. Grev doğru yol alan bu süreç, bizleri daha fazla birleştiriyor. Grev biz işçilerin en önemli hak arama, hak alma araçlarından biridir. Üretimi hep beraber durduran işçiler, patronlara işçilerin gücünü göstermiş olurlar. Metal işçileri olarak bu süreçte, grev hakkımıza sahip çıkmalı, sesimizi yükseltmeliyiz! ■

Haklarımızı ancak birlikte ve örgütlü olursak alabiliriz. Grev doğru yol alan bu süreç, bizleri daha fazla birleştiriyor. Üretimi hep beraber durduran işçiler, patronlara işçilerin gücünü göstermiş olurlar.